

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : B.13.0.HKM.0.00.00.00.(2006)610-14765 1763
Konu : Yazılı Soru Önergesi

25 TEM 2006

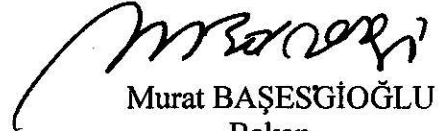
38300

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 03/07/2006 tarih ve A.01.GNS.0.10.00.02/7/14765-23536/56413 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'e ait 7/14765 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan

EK:

1- Cevap formu (2 sayfa)

ARDAHAN MİLLETVEKİLİ ENSAR ÖĞÜT'E AİT
7/14765 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bilindiği üzere, 25 Ağustos 1999 tarihinde kabul edilen 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile yapılan düzenlemeye göre, 2000 yılı başından geçerli olmak üzere, SSK ve Bağ-Kur emekli aylıklarının her ay bir önceki aya göre TÜİK tarafından açıklanan TÜFE artış oranı kadar arttırılması öngörülmüştür.

Ancak, 58 ve 59'uncu Hükümet döneminde, emekli aylıklarının daha fazla arttırılmasını sağlamak üzere 2003/Ocak ayından başlamak üzere 2004, 2005 ve 2006 yıllarında yapılan yasal düzenlemelerde, Ocak ve Temmuz ödeme dönemlerinden geçerli olmak üzere TÜFE artışlarından daha yüksek bir artış yapılmıştır. Yeni düzenleme sonucunda 2002 Aralık-2006 Ocak ayı arasında enflasyon % 45,2 oranında artmış olduğu halde, SSK asgari emekli aylığında 2002 Aralık-2006 Ocak ayı itibariyle artış oranı % 80 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizin makro ekonomik alanda ve bütçe dengelerinde kaydettiği olumlu gelişmeler dikkate alınarak emeklilerin aylıklarında önceki yıllarda olduğu gibi önümüzdeki süreçte de daha fazla iyileştirme yapılması mümkün olabilecektir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2006 Mart dönemi verilerine göre; kayıt dışı istihdam edilenlerin oranı, önceki yılın aynı dönemine göre 2,8 puanlık azalışla % 46,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre tarım sektöründeki kayıt dışılık % 87,7'den % 85,3'e düşerken, tarım dışı sektörde kayıt dışılık oranı % 33,1'den % 33,3'e yükselmiştir.

Ülke genelinde yaşanan kayıt dışı istihdamı azaltmak ve istihdamı artırmak amacıyla birtakım yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu bağlamda;

10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı yeni İş Kanunu, Türk çalışma hayatı ilişkilerinde yeni bir dönemi de başlatmıştır. Kanun teknolojik gelişmelere, çağdaş normlara ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile Avrupa Birliği müktesebatına uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Yeni Kanun ile Türk çalışma hayatına yeni kavramlar ve yeni çalışma biçimleri getirilmiştir. Katı ve tam süreli çalışmaya ilişkin mevzuatın yerini esnek yeni çalışma biçimleri almıştır.

Ücret dışı yüklerin indirilerek istihdamın teşvik edilmesi ve kayıt dışı istihdamın azaltılması amacıyla; işsizlik sigortası prim oranlarının, 2002 yılından başlayarak Bütçe Kanunları ile birer puan indirilerek tahsil edilmeye başlanmış olup, bu uygulama Kanun ile 01.01.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere süreklilik kazanmıştır.

Bölgesel gelişmişlik ve istihdam farklarını azaltmak amacıyla, kişi başına 1.500 doların altında gelire sahip 49 ilimizde yapılacak yatırımlara arsa, vergi, sigorta primi ve enerji teşvikleri getirilmiştir.

Ücretler üzerindeki sigorta primine esas kazancın alt sınırı ve asgari ücret eşit hale getirilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu ile, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, bu kanun kapsamında yer almadığı halde özürlü çalıştıran ve çalışma gücünün %80'inden fazlasını kaybetmiş olan özürünü çalıştıran işverenlerin her bir özürüne ait SSK priminin işveren hissesinin yarısının Hazinece karşılanması sağlanmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararı ile bazı tekstil ve hazır giyim ürünlerinde KDV % 18'den % 8'e indirilmiştir.

Kayıt dışı ekonominin olumsuz etkilerinin azaltılması tek yönlü ekonomik önlemlerle değil çok boyutlu ve stratejik politikalarla mümkündür. Sadece makro ekonomik önlemler sorunun çözümünde yetersiz kalmaktadır. Öncelikle kayıt dışı ekonomiyi ortaya çıkaran ve boyutlarını genişleten unsurlar tespit edilmeli ve bunları ortadan kaldıracak politikalar kararlılıkla uygulanmalıdır. Çözüm, kısa vadeli ve dar kapsamlı politikalarda değil orta ve

özellikle uzun vadeli yapısal önlemlerde görülmelidir. Bu noktadan hareketle, Bakanlığımız bünyesinde kayıt dışı istihdam sorununun çözümüne ilişkin çeşitli proje ve çalışmalar yürütülmektedir.

Kayıt dışı istihdamla daha etkin bir şekilde mücadele için, Bakanlığımız tarafından "Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele (KADİM) Projesi" hazırlanmıştır. Bu proje, Türkiye'de kayıt dışı istihdama ve yabancı kaçak işçi istihdamına neden olan faktörlerin ortadan kaldırılarak kayıtlı istihdama geçişe katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Proje kapsamında bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri, mevzuat değişikliklerinin yapılması ve denetimin etkin, caydırıcı olarak uygulanması öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesinde, ücretlerin asgari hadleri, Bakanlığımızca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile Asgari Ücret Yönetmeliği'nde belirlenen ilke ve esaslara göre belirleneceği öngörülmüştür.

Söz konusu Yönetmeliğin 7'nci maddesinde, asgari ücretin en geç iki yılda bir olmak üzere, işçilerin 16 yaşını doldurmuş olup olmadıklarına göre ayrı ayrı belirleneceği, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun, asgari ücretin belirlenmesinde; ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumu, ücretliler geçinme indekslerini, bu indeksler yoksa geçinme indekslerini, fiilen ödenmekte olan ücretlerin genel durumunu ve geçim şartlarını göz önünde bulunduracağı hükmü yer almıştır.

Anılan maddede her ne kadar, asgari ücretin en geç iki yılda bir belirleneceği öngörülmüşse de, 1987 yılından bu yana asgari ücretler her yıl yeniden belirlenmektedir.

Asgari ücret, brüt olarak tespit edilmekte ve yasal kesintiler (sigorta primi, gelir vergisi, damga vergisi v.b.) yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir.

Ayrıca, asgari ücretin belirlenmesinde ülkenin genel, toplumsal ve ekonomik durumu gelir dağılımı, işverenlerin ücret ödeme imkanları gibi durumlar göz önüne alınmaktadır.

